

Gedragprotocol OBS Het Ooievaarsnest

Inleiding

Kinderen brengen een groot deel van de dag door op school. Het is daarom belangrijk dat de school een prettige omgeving is om in te verkeren. De sfeer in een groep en de school als geheel heeft alles te maken met de manier waarop we met elkaar omgaan. De meeste conflicten of ordeverstoringen zijn terug te voeren op vier oorzaken: kinderen zitten aan elkaar, kinderen gaan onzorgvuldig om met spullen van school of anderen, kinderen pesten of schelden, kinderen verstoren het leerproces. Goed om hierover dus met elkaar afspraken te maken. Deze afspraken gelden voor iedereen op school, gedurende de gehele dag, dus ook tijdens TSO en BSO.

Op het Ooievaarsnest vinden we het erg belangrijk een leeromgeving te scheppen waarin kinderen zich veilig en geaccepteerd voelen, waarin er aandacht is voor ieder individu en waarin medewerkers, ouders/verzorgers en kinderen respectvol met elkaar omgaan. Wij zijn hier dan ook dagelijks op verschillende manieren mee bezig. We leren de kinderen dat zij problemen, ruzies e.d. uitpraten (eventueel met behulp van de leerkracht) en nooit eigen rechter mogen spelen (d.w.z. schoppen, slaan, schelden e.d.). We stimuleren kinderen om samen te werken en elkaar te helpen. Samen met kinderopvang 't Herdertje streven wij naar een fijne schoolomgeving om samen te leren en samen te spelen.

Doelstellingen van ons gedragsprotocol:

- De regels die op onze school gelden samenvatten in heldere schoolafspraken, die goed naar alle betrokkenen gecommuniceerd kunnen worden, werkbaar en uitvoerbaar zijn.
- Eén lijn door de school aanbrengen, voor zowel school als tussenschoolse en buitenschoolse opvang.
- Duidelijkheid scheppen over welke stappen worden ondernomen bij het niet nakomen van de schoolafspraken en aangeven wanneer de grens van de school, om verantwoord met het probleemgedrag om te kunnen gaan, is bereikt.

Het gedragsprotocol bestaat uit drie delen:

1. Gedragsafspraken
2. Stappen bij overtreding van de gedragsafspraken
3. Omgaan met pestgedrag

1. Gedragsafspraken

Deze afspraken zijn begin schooljaar 2017-2018 tot stand gekomen door met alle kinderen en medewerkers van het Ooievaarsnest en 't Herdertje samen een selectie te maken van de belangrijkste afspraken waaraan wij ons allemaal willen houden om een fijne school te zijn. Daarnaast of als aanvulling hierop zijn de algemene fatsoensnormen van toepassing als het gaat om taalgebruik en bejegening, alsmede de lichamelijke integriteit.

Bij de start van ieder schooljaar worden deze schoolafspraken opnieuw met de kinderen besproken en toegelicht. De schoolafspraken hangen op een prominente plek in de hal en in ieder groepslokaal. Voor de kinderen zijn de afspraken een goed instrument om hun eigen gedrag te toetsen en in positieve zin te ontwikkelen.

De TSO en BSO van kinderopvang 't Herdertje hanteert dezelfde regels, waardoor het duidelijk is, dat altijd en overal in de school dezelfde regels gelden.

1.1 Gedeelde verantwoordelijkheid

Als school en ouders/verzorgers zijn we samen verantwoordelijk. Samenwerking tussen ouders, verzorgers en school is belangrijk voor de ondersteuning van het leerproces, zowel de cognitieve als de sociale en emotionele ontwikkeling. Om onze samenwerking zo prettig mogelijk te laten verlopen, hebben we een aantal spelregels geformuleerd. Hierin staat aangegeven wat wij van leerkrachten en ouders/verzorgers t.o.v. elkaar en ouders/verzorgers t.o.v. andere ouders/verzorgers verwachten.

Zijn er situaties die escaleren, dan is een ieder verantwoordelijk om elkaar te steunen en hulp te bieden, daar waar dat kan. In eerste instantie zullen ouders/verzorgers en leerkracht er samen uit moeten komen. Is dit niet mogelijk, dan worden ouders doorverwezen naar de directie.

De leerkracht en ouders/verzorgers t.o.v. elkaar.....

- zien elkaar als partner bij de begeleiding/opvoeding van de kinderen, maar de ouder/verzorger blijft eerst verantwoordelijk.
- stellen vertrouwen in elkaar.
- hebben een open, rustige houding t.o.v. elkaar.
- behandelen elkaar respectvol, begripvol en correct.
- tonen belangstelling, zonder nieuwsgierig te zijn.
- maken problemen bespreekbaar.
- de leerkracht is helder en transparant in de communicatie naar ouders/verzorgers. Slecht nieuws gesprekken worden niet vermeden.

De ouder/verzorger t.o.v. andere ouders/verzorgers

- is zich bewust dat ieder kind voor zijn/haar ouder(s) zeer dierbaar is.
- beseft dat ouders eerstverantwoordelijk zijn voor hun eigen kind.
- spreekt geen kwaad over de ander en laat dit andere ouders ook niet toe.
- bemoeit zich niet met ruzies of onenigheden op het schoolterrein.
- tracht zich op zijn/haar wijze in te zetten voor het welzijn van de leerlingen.
- neemt eigen verantwoording in het bespreekbaar maken van problemen en verschuilt zich daarbij niet achter anderen.

2. Stappen bij overtreding van de gedragsafspraken

Het protocol van gedragsafspraken wordt door leerlingen, ouders en medewerkers consequent nageleefd. Iedereen is in principe zelf verantwoordelijk voor een correcte uitvoering daarvan. Het is echter de zorg van allen binnen de school er op toe te zien dat iedereen zich volgens het protocol gedraagt. Het niet naleven van het protocol leidt tot sancties.

2.1 Storend of grensoverschrijdend gedrag

Op onze school worden we soms geconfronteerd met storend of grensoverschrijdend gedrag. *Storend gedrag* is een brede waaier van gedragingen die in meerdere of mindere mate als onwenselijk, ongepast, lastig of zelfs schadelijk worden ervaren door de persoon zelf, de anderen of de omgeving. Storend gedrag is een *subjectief* gegeven.

Dit gedrag kan zowel fysiek, verbaal als materieel zijn. Voorbeelden hiervan zijn o.a.:

- fysiek: slaan, duwen, schoppen, krabben, spuwen, driftbuien etc.
- verbaal: (uit)schelden, tegenspreken, liegen, vloeken etc.
- materieel: afpakken, vernielen, kwijtraken van spullen die andermans eigendom zijn etc.

Grensoverschrijdend gedrag is gedrag dat bewust en/of bewust kwetsend is. Bewust storend of agressief gedrag in de klas, een andere leerling bewust pijn doen, bewust vernielen van materialen, bewust uitschelden van een leerling, leerkracht of ouder zijn hiervan voorbeelden.

2.2 Gedragsprobleem of gedragsstoornis

Iemand heeft een *gedragsprobleem* als hij regelmatig ongewenst gedrag vertoont dat voor anderen (de omgeving) storend is. Voorbeelden hiervan zijn o.a. driftbuien, agressief gedrag, woedeaanvallen of pesten. Een gedragsprobleem heeft iemand ontwikkeld, het is geen eigenschap. Het is ontstaan in de omgeving van het kind en is aan de situatie gebonden. De ontwikkeling van deze kinderen verloopt daardoor (tijdelijk) minder goed.

Een *gedragsstoornis* is met de geboorte meegegeven. Het probleem is niet te verhelpen, de persoon moet ermee leren omgaan. De stoornis heeft invloed op de ontwikkelingsfuncties. Deze kinderen reageren anders op nieuwe prikkels, kunnen niet goed tegen veranderingen en/of hebben moeite zich in te leven in anderen en sociale situaties te begrijpen.

Zowel kinderen met een gedragsprobleem als met een gedragsstoornis zullen zich moeten conformeren aan de schoolafspraken. Voor kinderen met een gedragsstoornis zal er, in overleg met een deskundige en ouders/verzorgers, een gericht gedragshandelsplan opgesteld worden. Indien de problemen van dien aard zijn dat de school geen hulp meer kan bieden, dat er onevenredige aandacht voor de gedragsproblemen wordt gevraagd en/of dat de veiligheid van anderen in het geding komt, dan zal de school een

verwijderingstraject opstarten en/of doorverwijzen naar een andere passende onderwijsplaats.

2.3 Het stappenplan

Grensoverschrijdend gedrag wordt in het leerlingdossier bijgehouden. Hierin worden ook de genomen stappen uit het gedragsprotocol beschreven. Ouders mogen na afspraak het dossier van hun kind inzien en kunnen hiervoor een verzoek indienen bij de directie van de school.

Hieronder staan de stappen die we bij **grensoverschrijdend gedrag** hanteren.

Stap 1

Indien een leerling zich niet aan de gedragsafspraken houdt en daardoor een problematische situatie veroorzaakt, wordt door de groepsleerkracht een passende sanctie opgelegd.

Afhankelijk van de ernst van het grensoverschrijdend gedrag wordt tevens bij wijze van waarschuwing de **witte kaart** uitgereikt. Op deze kaart wordt zowel door de desbetreffende leerling als de leerkracht de situatie en het grensoverschrijdende gedrag beschreven. Alvorens de leerkracht besluit tot een witte kaart, houdt hij/zij ruggespraak met een collega-leerkracht of directeur.

De groepsleerkracht:

- Bespreekt het voorval met de leerling en vult samen met de leerling de witte kaart in.
- Maakt afspraken met de leerling om het gedrag een volgende keer te voorkomen.
- Neemt contact op met de ouders en geeft een kopie van de witte kaart mee naar huis.
- Informeert de directeur over de witte kaart

De directeur of leerkracht maakt een aantekening van de witte kaart in het leerling-dossier.

Stap 2

Wanneer de leerling zich opnieuw niet aan de afspraken of zich niet aan de gemaakte afspraken van de witte kaart houdt, wordt door de groepsleerkracht/medewerker een passende sanctie opgelegd.

De leerling mag één of meerdere pauzes/activiteiten niet meedoen met de rest van de groep en/of de leerling wordt tijdelijk (een aantal uur of dagdeel) in een andere groep opgevangen of bij een andere medewerker van de school. De leerling krijgt werk mee om daar te maken. De collega voert geen straf uit, maar vangt slechts op.

Dit is te beschouwen als **een afkoelingsperiode.**

NB De ernst van het grensoverschrijdende gedrag kan ertoe leiden dat direct stap 2 wordt ingezet. Dit is ter beoordeling aan de groepsleerkracht/medewerker.

Stap 3

Wanneer het kind zich wederom niet aan de gedragsafspraken houdt, wordt de **gele kaart** uitgedeeld. Op deze kaart wordt zowel door de desbetreffende leerling als de leerkracht/medewerker de situatie, het grensoverschrijdende gedrag en gemaakte afspraken met ouders, leerling en directeur beschreven. De ouders worden door de school c.q. 't Herdertje uitgenodigd voor een gesprek met de directeur en de betrokken medewerker. In dit gesprek worden de ouders op de hoogte gesteld van de gebeurtenissen

en de maatregelen die wij nemen als hun kind weer het ontoelaatbare gedrag laat zien. Er worden passende afspraken gemaakt om het gedrag een volgende keer te voorkomen. Ouders krijgen een kopie van de gele kaart meer naar huis.

De directeur maakt een aantekening van de gele kaart in het leerling-dossier.

Stap 4

Indien ondanks het uitdelen van een gele kaart geen verbetering optreedt en/of het grensoverschrijdend gedrag leidt tot een onwerkbaar situatie voor medewerkers en/of overige leerlingen wordt door de directeur een **rode kaart** gegeven. Een rode kaart betekent een vorm van schorsing.

NB Afhankelijk van de ernst van de zaak kan ook direct een rode kaart worden gegeven. Een leerling kan dus ook na een eenmalig incident geschorst worden.

Dit kan zijn:

- A. 1 tot meerdere dagdelen bij een collega in de klas, met werk, op de eigen locatie
- B. 1 tot meerdere dagdelen schorsen
Er vindt een externe time-out plaats. Bij schorsing wordt een leerling voor een periode, variërend van 1 tot 3 dagen, de toegang tot de school ontzegd. De ouders worden gebeld met het verzoek hun kind te komen halen. De dag daarop worden de ouders op de school uitgenodigd om vervolgspraken te maken om herhaling te voorkomen. Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd en aan de ouders en groepsleerkracht verstrekt. De gemiste leerstof moet door de leerling in de eigen tijd worden ingehaald. Een schorsing moet gezien worden als de allerlaatste waarschuwing.
- C. Combinatie van A en B
- D. Een totaal andere sanctie afhankelijk van de leerling en wat er gebeurd is

De directeur maakt een aantekening van de rode kaart in het leerling-dossier. In geval van sanctie B en C worden ook de directeur-bestuurder van Talent en de leerplichtambtenaar op de hoogte gesteld.

Bij aanhoudend grensoverschrijdend gedrag kan door de directie of intern begeleider deskundige hulp worden ingeschakeld, zoals schoolmaatschappelijk werk of de schoolarts van de GGD.

Stap 5

Als het grensoverschrijdend gedrag na de schorsing aanhoudt wordt, in het uiterste geval, de **verwijderingprocedure** in gang gezet.

De beslissing tot verwijdering van een leerling wordt door de directie, in overleg met het bestuur van de school, genomen. Bij verwijdering wordt een kind uitgeschreven en niet meer toegelaten op school.

2.5 Afspraken m.b.t. de verschillende stappen

- Voordat een leerkracht een kaart geeft, gaat hij eerst met een andere collega (of de directie) in gesprek over het incident. N.a.v. dit gesprek wordt besloten of een leerling wel of geen kaart krijgt en/of welke vervolgstappen nodig zijn. Dit moet voorkomen dat er te snel een besluit wordt genomen en een kaart eventueel moet worden ingetrokken.
- De directie wordt altijd op de hoogte gesteld, voordat een kaart wordt uitgedeeld.
- Pas na het gesprek met de ouders/verzorgers wordt een kaart definitief gegeven. Dit vanwege de mogelijkheid dat uit het gesprek feiten naar voren komen die de school nog niet wist en die reden zijn de beslissing voor een kaart te heroverwegen.
- Na ieder incident waaruit een kaart kan volgen stelt de groepsleerkracht de directie op de hoogte. Er wordt door de groepsleerkracht/medewerker altijd contact opgenomen met de ouders/verzorgers.
- Indien een andere leerling betrokken is bij of de dupe is van grensoverschrijdend gedrag, zullen zijn of haar ouders ook op de hoogte gesteld worden van de acties die zijn ondernomen. Zij het met inachtneming van de privacy.
- Bij de start van het nieuwe schooljaar begint iedere leerling blanco. Bij de overdracht wordt de volgende leerkracht wel geïnformeerd over het feit dat zich incidenten hebben voorgedaan.

3. Omgaan met pestgedrag

In dit deel van het gedragsprotocol gaan we nadrukkelijk in op de aanpak van pesten. Wij vinden deze negatieve vorm van gedrag en de aanpak daarbij door de school van een dergelijk groot belang, dat dit expliciet onderdeel van het gedragsprotocol uitmaakt.

3.1 Wat verstaan wij onder pestgedrag?

Pestgedrag is herhaaldelijk, langdurig en systematisch negatief gedrag van één of meerdere leerlingen met de bedoeling een ander lichamelijk of geestelijk te kwetsen. Het is gedrag waarmee je de grens van een ander overschrijdt. Pesten kent vele verschijningsvormen.

Uitgangspunten

- De school probeert pestproblemen te voorkomen door o.a. een gedragsprotocol te hanteren en lessen en activiteiten aan te bieden in het kader van sociaal emotionele ontwikkeling.
- Als pesten optreedt zal de leerkracht, in samenwerking met de ouders/verzorgers, dat signaleren en duidelijk stelling en actie ondernemen. Samenwerking tussen school en ouders/verzorgers is daarbij uitermate belangrijk.
- Leerlingen hebben bij een pestprobleem een verantwoordelijkheid naar elkaar toe. Hulp vragen aan de leerkracht wordt niet opgevat als klikken. Er vinden gesprekken tussen de leerkracht en de betrokken leerlingen plaats.
- Wanneer er gepest wordt buiten schooltijd kan de leerkracht, indien gewenst, wel over het probleem praten, maar de ouders blijven verantwoordelijk voor wat zich buiten schooltijd afspeelt. Wanneer pestproblematiek zich voordoet tijdens de buitenschoolse opvang, zullen de medewerkers van 't Herdertje hierover de school informeren om vervolgens samen actie te ondernemen.
- De directeur is de pestcoördinator van de school. Leerlingen kunnen te allen tijde ook bij de directeur terecht met meldingen van pestgedrag.

3.3 Aanpak van pestgedrag

Er kan pas sprake zijn van aanpak van pestgedrag als hiervan melding wordt gemaakt. Het is belangrijk dat kinderen en/of ouders/verzorgers pestgedrag - ook als ze er niet bij betrokken zijn - aan de groepsleerkracht, directeur of andere medewerker doorgeven.

Bij de aanpak van het pesten richten wij ons op een drietal niveaus, te weten:

- A. *Individueel niveau*
- B. *Groepsniveau*
- C. *Schoolniveau*

A. **Individueel niveau**

De eerste persoon, die binnen de school met afwikkeling van pestgedrag te maken krijgt, is meestal de leerkracht. Deze vormt daarom ook een belangrijke spil in de bestrijding van pestgedrag.

Bij ingrijpen in pestgedrag worden veel gesprekken gevoerd. Hierbij krijgen we te maken met een viertal soorten gesprekken:

- *incidentgesprekken*: deze voeren we bij direct ingrijpen op het moment van pesten om dit onmiddellijk te doen stoppen.
- *herstelgesprekken*: deze voeren we na het incident met de pester met als doel dat hij/zij de afspraken vanuit het gedragsprotocol in het vervolg nakomt.
- *ondersteunende gesprekken*: voert de groepsleerkracht met kinderen nadat ze gepest werden of bij vermoeden van pesten.
- *begeleidende gesprekken*: voert de groepsleerkracht met kinderen - zowel pester als gepeste - om hen inzicht te geven in hun sociale functioneren.

Aanpak door de leerkracht bij individuele pestgevallen:

1. we grijpen direct in bij constatering van pestgedrag.
2. afhankelijk van plaats en tijdstip neemt de leerkracht een - tijdelijke - maatregel ter oplossing. Dit kan stap 1 van het gedragsprotocol zijn.
3. de leerkracht geeft het incident - indien van toepassing - direct door aan andere leerkracht(en) en aan de pestcoördinator (de directeur).
4. de leerkracht maakt een aantekening van het pestgedrag in het leerlingdossier
5. bij ernstig pestgedrag worden de ouders van pester en slachtoffer geïnformeerd
6. bij herhaald, hardnekkig of agressief pestgedrag worden de ouders van de pester voor een gesprek uitgenodigd.
7. de ouders wordt bij extreem gedrag het vervolgtraject medegedeeld (zie gedragsprotocol "schorsing of verwijdering").

B. **Groepsniveau**

Het is van wezenlijk belang dat de sfeer in de groep optimaal is. De leerkracht zal zijn/haar uiterste best doen om dit zo te verbeteren dat kinderen zich er thuis, gewenst en dus veilig voelen.

Aanpak in de groep om pesten tegen te gaan:

- de leerkracht probeert met gevarieerde en aantrekkelijke lessen de mediawijsheid en de sociale weerbaarheid van kinderen te vergroten
- de leerkracht besteedt regelmatig aandacht aan de gedragsregels

- de leerkracht zal duidelijk maken dat het melden van pesten "géén klikken" is
- de leerkracht zal aangeven dat hij/zij de meldingen serieus zal nemen

- de leerkracht beloont gewenst gedrag en bestraft agressief gedrag en pestgedrag
- de leerkracht zal de groep zodanig mobiliseren dat zij stelling neemt tegen het pesten en zal samen het pesten laten oplossen als hun eigen "groepsverantwoordelijkheid"
- de leerkracht zal de ouders betrekken bij de pestproblemen (bv. ouderavond, individuele oudergesprekken, meegeven van brochures of daarnaar verwijzen)

C. Schoolniveau

Beleidsplan

De school heeft dit beleidsplan (=gedragsprotocol) opgesteld om onder andere het pesten tegen te gaan. Binnen de kaders van dit beleidsplan zullen we het pesten bestrijden. Jaarlijks zullen we dit beleidsplan op zijn haalbaarheid toetsen en indien noodzakelijk aanpassen. Alle ouders worden via de schoolgids en/of het ouderportaal op de hoogte gebracht van het gedragsprotocol.

Binnen de school

We hanteren afspraken met betrekking tot rust binnen de gangen en andere ruimtes. Zo mogen de kinderen niet hollen of rennen en ook niet hard roepen of schreeuwen. Door toezicht te houden tijdens het naar binnen en buiten gaan, houden we de kinderen hier aan. Dit geeft de kinderen een gevoel van veiligheid.

Buiten de school

Om goed overzicht op het spelen van de kinderen te houden, surveilleert er een leerkracht en/of medewerker van 't Herdertje op de speelplaats tijdens pauzes. Bij constatering van pestgedrag zal de leerkracht/medewerker:

- Door middel van een gesprek het gedrag zo snel mogelijk doen ophouden.
- Als het niet snel duidelijk is wat er aan de hand is, beide partijen scheiden.
- Het geconstateerde gedrag aan de groepsleerkracht(en) melden.

Pesten kan ook thuis plaatsvinden, bijvoorbeeld via social media. Het is belangrijk dat ouders/verzorgers of medeleerlingen dergelijk pestgedrag aan de school melden. Het kan daarbij zinvol zijn een screenshot of foto van de gesprekken of berichten te overleggen. In overleg tussen de groepsleerkracht, pestcoördinator en ouders zullen passende acties worden ondernomen.

Herhaald pestgedrag

Indien een pester in herhaling valt van zijn pestgedrag, dan zal de school passende maatregelen nemen. Deze maatregelen kunnen, afhankelijk van de mate en ernst van het pestgedrag, bestaan uit:

- Het op de hoogte stellen van de ouders van de pester van zijn/haar gedrag.
- Een corrigerend gesprek met de ouders/verzorgers van de pester en de directie.
- Het maken van constructieve afspraken over hoe het pestgedrag gestopt zal worden.
- De leerling, in uitzonderlijke gevallen, schorsen of in overleg en met goedkeuring van het bestuur de leerling van de school verwijderen (zie gedragsprotocol stappen).